

## PROGRAM STUDIÓW

Program obowiązuje od roku akademickiego: 2024/2025

1. **KIERUNEK STUDIÓW: GEOGRAFIA**
2. **KOD ISCED: 0532 NAUKI O ZIEMI**
3. **FORMA/FORMY STUDIÓW: STACJONARNA/NIESTACJONARNA**
4. **LICZBA SEMESTRÓW: 4**
5. **TYTUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM: MAGISTER**
6. **PROFIL KSZTAŁCENIA: OGÓLNOAKADEMICKI**
7. **DZIEDZINA NAUKI/SZTUKI: nauki ścisłe i przyrodnicze (wiodąca), nauki społeczne**
8. **DYSCYPLINA NAUKOWA/ARTYSTYCZNA\*** (dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż 1 dyscypliny wskazuje się dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa punktów ECTS oraz określa liczbę punktów ECTS dla każdej z przypisanych dyscyplin): **nauki o Ziemi i środowisku – 68 ECTS – dyscyplina wiodąca, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna – 52**
9. **Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 120**
  - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: **63** (studia stacjonarne), **34** (studia niestacjonarne)
  - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS): **– 80**
  - 3) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS): **71**. W przypadku ścieżki nauczycielskiej – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Zał. 1) – program studiów umożliwia studentom wybór zajęć w grupie A, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 5% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Student realizujący blok nauczycielski dokonuje wyboru przedmiotu za 26 punktów ECTS (Przedmioty z zakresu przygotowania i złożenia pracy magisterskiej) a z grupy zajęć poszerzających zainteresowania studentów za 3 punkty ECTS.
  - 4) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 ECTS – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne: **5**
10. **Łączna liczba godzin zajęć: 3006 (studia stacjonarne i niestacjonarne) – w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 1607 (dla studentów wybierających ścieżkę nauczycielską: 1642) (w tym 111 godzin e-learningu) – studia stacjonarne; 852 – studia niestacjonarne (dla studentów wybierających ścieżkę nauczycielską: 932) (w tym 33 godziny e-learningu).**
11. **Koncepcja i cele kształcenia (w tym opis sylwetki absolwenta):**

Studia II stopnia na kierunku geografia w UJK w Kielcach prowadzone są zgodnie z wymogami Polskiej Ramy Kwalifikacji. Absolwent w ciągu 4 semestrów nauki uzyskuje pogłębioną, interdyscyplinarną wiedzę, a także umiejętności z zakresu nauk o Ziemi oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej. Posiada umiejętności niezbędne do wykonywania zarówno pracy zawodowej, jak i naukowej. Charakteryzuje się umiejętnością twórczego myślenia i działania. Potrafi posługiwać się zaawansowanymi technikami informacyjnymi. Przygotowany jest do tworzenia i stosowania w praktyce systemów informacji geograficznej (GIS). Potrafi kreować i interpretować kartograficzny obraz badanych i ocenianych zjawisk oraz dokonywać ich klasyfikacji i regionalizacji. Absolwent studiów geograficznych II stopnia jest osobą kompetentną w zakresie poznawania, rozumienia i interpretowania zasad funkcjonowania i ochrony środowiska geograficznego (przyrodniczego i środowiska człowieka) oraz przebiegu procesów komunikacji społecznej. Zna podstawowe technologie służące ochronie środowiska. Potrafi dokonać diagnozy elementów przyrodniczych i społeczno-gospodarczych układów przestrzennych, a następnie oceniać i wyznaczać kierunki rozwoju regionalnego. Posiada umiejętność planowania i prowadzenia badań naukowych z zakresu nauk o Ziemi oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej. Umiejętnie formułuje i rozwiązuje złożone problemy z tego zakresu. Potrafi analizować uzyskane wyniki badań, interpretować je i wyciągać wnioski. Absolwent studiów geograficznych II stopnia posługuje się językiem obcym, w tym specjalistyczną terminologią geograficzną, na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Jest przygotowany do kierowania pracami zespołowymi oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych i rynku pracy.

Uzyskany tytuł zawodowy daje możliwość ubiegania się o przyjęcie na studia III stopnia oraz podnoszenie kwalifikacji na studiach podyplomowych.

Studia II stopnia na kierunku geografia dają możliwość wyboru przez studentów grupy przedmiotów stanowiących kontynuację kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Absolwenci, którzy dokonają takiego wyboru i będą kontynuować po studiach I stopnia edukację w ramach ścieżki nauczycielskiej uzyskują uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela geografii w szkole podstawowej i ponadpodstawowej.

Miejscem pracy absolwentów mogą być jednostki samorządu terytorialnego różnego szczebla, instytucje organizujące i obsługujące ruch turystyczny, instytucje i urzędy zajmujące się wykorzystaniem zasobów, ochroną i kształtowaniem środowiska geograficznego, zajmujące się planowaniem przestrzennym, a także wykorzystujące systemy informacji geograficznej (GIS). Ponadto absolwenci z uprawnieniami do wykonywania zawodu nauczyciela mogą być zatrudnieni w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

12. **EFEKTY UCZENIA SIĘ:**

| Symbole efektów uczenia się dla kierunku | Po ukończeniu studiów na kierunku<br><i>Geografia</i><br>absolwent:                                                                                                                                                                                                                | Odniesienie efektów uczenia się do: | uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji | charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji |
|------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| w zakresie <b>WIEDZY:</b>                |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                     |                                                                            |                                                                                                                  |
| GEO2A_W01                                | wyjaśnia terminy z zakresu filozofii przyrody oraz charakteryzuje istotne problemy wynikające z rozwoju cywilizacyjnego                                                                                                                                                            |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG                                                                                                           |
| GEO2A_W02                                | opisuje w sposób rozszerzony i pogłębiony struktury geografii, jej miejsce w systemie nauk i relacje do innych nauk oraz określa specyfikę, genezę i rozwój, a także przedmiot, zakres i zadania metodologii badań geograficznych                                                  |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG                                                                                                           |
| GEO2A_W03                                | charakteryzuje procedury modelowania przestrzeni geograficznej z uwzględnieniem założeń badawczych geografii w ujęciu syntetycznym i analitycznym                                                                                                                                  |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG                                                                                                           |
| GEO2A_W04                                | w pogłębionym stopniu wyjaśnia przebieg zjawisk i procesów oraz relacje między komponentami środowiska geograficznego oraz związane z nimi zagrożenia w skali lokalnej, regionalnej i globalnej                                                                                    |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG<br>P7S_WK                                                                                                 |
| GEO2A_W05                                | w pogłębionym stopniu analizuje zjawiska i procesy przyrodnicze i społeczno-ekonomiczne, w układzie przestrzennym i czasowym, a w ich interpretacji na potrzeby poznawcze i użyteczne opiera się na wynikach badań empirycznych, w tym kartowań terenowych i badań laboratoryjnych |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG                                                                                                           |
| GEO2A_W06                                | opisuje zasady i procedury modelowania zjawisk i procesów zachodzących w przestrzeni geograficznej na potrzeby teoretyczne i użyteczne, w zakresie geografii                                                                                                                       |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG                                                                                                           |
| GEO2A_W07                                | charakteryzuje zasady planowania badań różnych komponentów środowiska geograficznego z wykorzystaniem nowoczesnych technik i narzędzi badawczych, ze szczególnym uwzględnieniem systemów informacji geograficznej (GIS)                                                            |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG                                                                                                           |
| GEO2A_W08                                | charakteryzuje zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego                                                                                                                                                                                               |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WK                                                                                                           |
| GEO2A_W09                                | opisuje metody oceny środowiska geograficznego wraz z możliwościami ich praktycznego wykorzystania w planowaniu przestrzennym                                                                                                                                                      |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG                                                                                                           |
| GEO2A_W10                                | w pogłębionym stopniu wyjaśnia różnorodność struktur i instytucji społeczno-ekonomicznych, politycznych oraz ich elementów                                                                                                                                                         |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG                                                                                                           |
| GEO2A_W11                                | w pogłębionym stopniu analizuje prawidłowości oraz wybrane relacje zachodzące w globalnych/regionalnych/lokalnych strukturach społecznych, ekonomicznych i politycznych                                                                                                            |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG<br>P7S_WK                                                                                                 |
| GEO2A_W12                                | w pogłębionym stopniu analizuje wybrane zmiany społeczne, ekonomiczne i polityczne w globalizującym się świecie, a także różnorodne poglądy na ich temat                                                                                                                           |                                     | P7U_W                                                                      | P7S_WG<br>P7S_WK                                                                                                 |

|                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |       |                  |
|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------------------|
| GEO2A_W13                                 | w pogłębionym stopniu analizuje oddziaływanie różnorodności kulturowej na rozwój społeczny, ekonomiczny i zmiany polityczne w globalizującym się świecie oraz na środowisko przyrodnicze                                                                                                              | P7U_W | P7S_WG<br>P7S_WK |
| GEO2A_W14                                 | charakteryzuje zasady i rozwój form indywidualnej przedsiębiorczości                                                                                                                                                                                                                                  | P7U_W | P7S_WG<br>P7S_WK |
| w zakresie <b>UMIEJĘTNOŚCI:</b>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |       |                  |
| GEO2A_U01                                 | identyfikuje wybrane problemy filozoficzne w kontekście interdyscyplinarnym                                                                                                                                                                                                                           | P7U_U | P7S_UW           |
| GEO2A_U02                                 | planuje i stosuje badania z zakresu geografii z wykorzystaniem zaawansowanych technik, metod statystycznych i narzędzi geoinformacyjnych oraz opracowuje harmonogram pracy naukowej, formułuje hipotezy badawcze; organizuje pracę zespołu badawczego, pełniąc w nim różne funkcje, w tym kierownicze | P7U_U | P7S_UW<br>P7S_UO |
| GEO2A_U03                                 | analizuje stan i funkcjonowanie procesu komunikacji społecznej, formułuje własne opinie na ten temat                                                                                                                                                                                                  | P7U_U | P7S_UW           |
| GEO2A_U04                                 | wskazuje i klasyfikuje wybrane zjawiska o charakterze ekstremalnym w środowisku geograficznym, w skali lokalnej, regionalnej i globalnej oraz wyjaśnia ich genezę i skutki                                                                                                                            | P7U_U | P7S_UW           |
| GEO2A_U05                                 | krytycznie analizuje zjawiska i procesy zachodzące w środowisku geograficznym, również proponując sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania człowieka na poszczególne jego komponenty w skali lokalnej, regionalnej i globalnej                                                                  | P7U_U | P7S_UW           |
| GEO2A_U06                                 | wykonuje proste procedury modelowania z zakresu geografii fizycznej z wykorzystaniem programów geoinformacyjnych, a także twórczo interpretuje i ocenia uzyskane wyniki                                                                                                                               | P7U_U | P7S_UW           |
| GEO2A_U07                                 | innowacyjnie wykorzystuje poznane metody badań do oceny stanu i zagrożeń środowiska oraz wykonuje podstawowe jego analizy na potrzeby zarządzania środowiskiem na poziomie lokalnym i regionalnym                                                                                                     | P7U_U | P7S_UW           |
| GEO2A_U08                                 | krytycznie dobiera dane oraz odpowiednie metody badawcze do analizowania procesów i zjawisk społeczno-ekonomicznych, a także prawidłowo interpretuje i wyjaśnia ich przestrzenne zróżnicowanie w ujęciu regionalnym, krajowym i globalnym                                                             | P7U_U | P7S_UW           |
| GEO2A_U09                                 | wykonuje pogłębioną analizę na temat związany z wybraną specjalnością, proponuje innowacyjne rozwiązanie konkretnego problemu, planuje i przeprowadza procedurę badawczą, formułuje hipotezy badawcze i je weryfikuje oraz ocenia skuteczność i przydatność posiadanej przez siebie wiedzy            | P7U_U | P7S_UW<br>P7S_UU |
| GEO2A_U10                                 | formułuje opinie, komunikuje się i prowadzi debaty na tematy związane z wybraną specjalnością według określonych zasad metodologicznych, z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych, doбором wiarygodnych materiałów źródłowych i zachowaniem praw autorskich                                      | P7U_U | P7S_UW<br>P7S_UK |
| GEO2A_U11                                 | samodzielnie planuje własną karierę zdobywając wiedzę w sposób ukierunkowany                                                                                                                                                                                                                          | P7U_U | P7S_UU<br>P7S_UW |
| GEO2A_U12                                 | posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego                                                                                                                                                                                                       | P7U_U | P7S_UK<br>P7S_UW |
| GEO2A_U13                                 | dostrzega konieczność ustawicznego kształcenia w celu podnoszenia kompetencji zawodowych w zmieniającym się świecie, przestrzegając zasad etyki zawodowej i ukierunkowuje innych w tym zakresie                                                                                                       | P7U_U | P7S_UU           |
| w zakresie <b>KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |       |                  |
| GEO2A_K01                                 | uznaje znaczenie wiedzy geograficznej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz krytycznie ocenia informacje z różnych źródeł na ten temat                                                                                                                                            | P7U_K | P7S_KK           |
| GEO2A_K02                                 | wykorzystując wiedzę geograficzną inicjuje działania na rzecz interesu publicznego, w tym środowiska społecznego i przyrodniczego,                                                                                                                                                                    | P7U_K | P7S_KO           |

|           |                                                                                                                              |       |        |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|
|           | działając w sposób przedsiębiorczy                                                                                           |       |        |
| GEO2A_K03 | odpowiedzialnie pełni różne role zawodowe rozwijając dorobek zawodowy, podtrzymując etos zawodu z uwzględnieniem zasad etyki | P7U_K | P7S_KR |

**Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela geografii na studiach II stopnia na kierunku geografia, profil ogólnoakademicki zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 25 lipca 2019 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela – zał. 1**

#### EFEKTY UCZENIA SIĘ

| Symbole efektów uczenia się dla kierunku                      | Po ukończeniu studiów absolwent                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Odniesienie efektów uczenia się do:                                                       |                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (ustawa o ZSK) | charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MNiSW) |
| w zakresie <b>WIEDZY w pogłębionym stopniu zna i rozumie:</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                           |                                                                                                                                         |
| NAU2_W01                                                      | rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów;                                                                                                                                                                                                                                                                       | P7U_W                                                                                     | P7SW_K                                                                                                                                  |
| NAU2_W02                                                      | normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym); | P7U_W                                                                                     | P7SW_K                                                                                                                                  |
| NAU2_W03                                                      | zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania;                                                                                                                                                                                             | P7U_W                                                                                     | P7SW_K                                                                                                                                  |
| NAU2_W04                                                      | sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej;                                                                                                                                                                                                                                                          | P7U_W                                                                                     | P7SW_K                                                                                                                                  |
| NAU2_W05                                                      | procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia;                                                                                                                                                                                                                                                     | P7U_W                                                                                     | P7S_WG                                                                                                                                  |
| NAU2_W06                                                      | treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem;                                                                                                                                                                                                                                                                        | P67U_W                                                                                    | P7S_WG                                                                                                                                  |
| NAU2_W07                                                      | metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów.                                                                                                                             | P7U_W                                                                                     | P7S_WG                                                                                                                                  |
| w zakresie <b>UMIEJĘTNOŚCI w pogłębionym stopniu potrafi:</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                           |                                                                                                                                         |

|                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |       |        |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|
| NAU2_U01                                                                       | obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;                                                                                                                                                         | P7U_U | P7S_UW |
| NAU2_U02                                                                       | adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych; | P7U_U | P7S_UO |
| NAU2_U03                                                                       | rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym;                                                                                  | P7U_U | P7S_UO |
| NAU2_U04                                                                       | projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów;                                                                                                                                                                                                       | P7U_U | P7S_UO |
| NAU2_U05                                                                       | projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli;                                                                                                                    | P7U_U | P7S_UO |
| NAU2_U06                                                                       | tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;                                                                                                      | P7U_U | P7S_UO |
| NAU2_U07                                                                       | podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów;                                                                                              | P7U_U | P7S_UW |
| NAU2_U08                                                                       | rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów;                                                                                                                                                                                                                                 | P7U_U | P7S_UW |
| NAU2_U09                                                                       | skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów;                                                                                                                                                                                                                          | P7U_U | P7S_UO |
| NAU2_U10                                                                       | wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem;                                                                                                                                                                                      | P7U_U | P7S_UW |
| NAU2_U11                                                                       | monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły;                                                                                                                                                                                                                            | P7U_U | P7S_UW |
| NAU2_U12                                                                       | odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku;                                                                                                                                                                                                    | P7U_U | P7S_UO |
| NAU2_U13                                                                       | samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.                                                                                                                                                                                  | P7U_U | P7S_UU |
| w zakresie <b>KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH w pogłębionym stopniu jest gotów do:</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |       |        |
| NAU2_K01                                                                       | budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;                                                                                      | P7U_K | P7S_KO |
| NAU2_K02                                                                       | porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią;                                                                                              | P7U_K | P7S_KO |
| NAU2_K03                                                                       | projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji;                                                                                                                                                                     | P7U_K | P7S_KR |
| NAU2_K04                                                                       | pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej.                                                                                                                  | P7U_K | P7S_KO |

13. ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:

| Przedmioty                                 |                                                                           | Minimalna liczba punktów ECTS | Treści programowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku |
|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| <b>PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO:</b>    |                                                                           |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                |
| 1.                                         | Lektorat języka obcego – poziom B2+                                       | 3                             | <p><b>Treści programowe</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Słownictwo specjalistyczne właściwe dla studiowanego kierunku studiów</li> <li>Język funkcyjny: <ul style="list-style-type: none"> <li>dyskusje</li> <li>interpretacje danych statystycznych, wykresów</li> <li>prezentacje, np.: artykułów, wyników badań</li> </ul> </li> <li>Streszczenia publikacji, pracy dyplomowej, artykułów specjalistycznych lub inne prace pisemne właściwe dla studiowanego kierunku studiów</li> <li>Elementy tłumaczenia</li> </ul> <p><b>Treści gramatyczne:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Powtórzenie i ugruntowanie najważniejszych zagadnień gramatycznych (praktycznie i specjalistycznie uwarunkowanych).</li> </ul> <p><b>Funkcje językowe:</b></p> <p>Pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym, wyrażanie opinii, argumentowanie, wykonywanie streszczeń publikacji specjalistycznych właściwych dla studiowanego kierunku, dokonywanie prezentacji.</p> | GEO2A_U12                                      |
| 2.                                         | Przedmioty do wyboru w zakresie wsparcia studentów w procesie uczenia się | 1                             | <b>Metody radzenia sobie ze stresem/Autoprezentacja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | GEO2A_W11<br>GEO2A_U03<br>GEO2A_U13            |
| 3.                                         | Przedmioty do wyboru z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych     | 2                             | <b>Teksty kulturowe w przestrzeni komunikacyjnej/Od Adama i Ewy do małżeństwa XXI wieku</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | GEO2A_W13<br>GEO2A_U01                         |
| 4.                                         | Przedmioty do wyboru z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych     | 3                             | <b>Socjologia/Dydaktyka Geografii</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | GEO2A_W11<br>GEO2A_U03                         |
| <b>PRZEDMIOTY PODSTAWOWE I KIERUNKOWE:</b> |                                                                           |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                |
| 1.                                         | Metodologia badań geograficznych                                          | 3                             | Zakres problemowy badań geograficznych i jego zmiany w XX i początkach XXI w. Relacja geografii z innymi naukami, miejsce nauk geograficznych na styku nauk przyrodniczych, społecznych (humanistycznych?) i ekonomicznych. Syntetyzujące funkcje geografii. Nurt analityczny badań geograficznych: podział geografii na dyscypliny i subdyscypliny, kierunki i podejścia badawcze w geografii. Miejsce geografii w klasyfikacjach nauk. Cele badań naukowych (poznawcze i użyteczne, znaczenie badań teoretycznych). Struktura rewolucji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | GEO2A_W02<br>GEO2A_U02<br>GEO2A_K01            |

|    |                                               |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                          |
|----|-----------------------------------------------|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                               |   | naukowych (wg Kuhna). Stawianie pytań badawczych. Formułowanie hipotez. Weryfikacja i falsyfikacja hipotez. Wyniki a wnioski. Probabilizm a determinizm w geografii. Ograniczenia wnioskowania dedukcyjnego i indukcyjnego. Kanony Milla (wg Wilsona).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                          |
| 2. | Globalne problemy geografii fizycznej         | 4 | Poglądy na temat przemian środowiska, współczesne koncepcje, czynniki i procesy prowadzące do zmian środowiska, relacje między człowiekiem i środowiskiem, podstawowe pojęcia. Globalne zmiany środowiska – ich ziemskie oraz pozaziemskie przyczyny. Interakcje ocean–atmosfera–kontynent. Globalne zmiany atmosfery i klimatu – przyczyny i skutki dla hydrosfery, biosfery, rzeźby powierzchni Ziemi i działalności człowieka. Dynamika i przemiany ekosystemów lasów tropikalnych. Pustynnienie i stepowanie – przyczyny i skutki środowiskowe. Wielkie wymierania i współczesny spadek bioróżnorodności. Wyczerpywanie i antropogeniczna degradacja zasobów Ziemi. Klęski żywiołowe – przyczyny, skutki i globalne konsekwencje. Prognozowanie globalnych zmian środowiska przyrodniczego. Krajobrazy naturalne a antropogeniczne we współczesnym świecie.                                                                                                                 | GEO2A_W02<br>GEO2A_W04<br>GEO2A_W05<br>GEO2A_U04<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U10<br>GEO2A_K01                                                                  |
| 3. | Ewolucja środowiska przyrodniczego            | 4 | Środowisko przyrodnicze jako system dynamiczny – pojęcie geosystemu, teoretyczne podstawy funkcjonowania, czynniki i procesy. Metody badania funkcjonowania środowiska. Główne prawidłowości funkcjonowania geosystemów obieg materii, przepływ energii i informacji. Wpływ uwarunkowań litologiczno-strukturalnych na środowisko wybranych obszarów Polski/świata i jego funkcjonowanie. Znaczenie granic przyrodniczych, korytarzy i barier w obiegu materii, energii i informacji. Funkcjonowanie środowiska naturalnego i przekształconego przez człowieka. Wpływ zjawisk ekstremalnych na przemiany środowiska przyrodniczego. Ewolucja środowiska przyrodniczego Gór Świętokrzyskich w holocenie i jej uwarunkowania zmianami warunków klimatycznych i antropogenicznych.                                                                                                                                                                                                 | GEO2A_W04<br>GEO2A_W05<br>GEO2A_W09<br>GEO2A_U04<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_K01                                                                               |
| 4. | Globalne problemy geografii społeczno-ekonom. | 4 | Globalizacja – etapy przekształceń systemu światowego. Przejście demograficzne i epidemiologiczne. Nierówności w rozwoju cywilizacyjnym i kulturowym. Przyczyny i kierunki współczesnych migracji. Problemy uchodźstwa. Uwarunkowania rozwoju współczesnych metropolii. Konsekwencje dynamicznego wzrostu miast w krajach słabo rozwiniętych. Przemiany społeczno-ekonomiczne i ich konsekwencje. Edukacja na tle procesów globalizacji. Problemy wyżywienia ludności świata. Prawa człowieka we współczesnym świecie – problem współczesnego niewolnictwa. Globalizacja turystyki i jej przejawy w formach ruchu turystycznego i usługach turystycznych. Organizacje międzynarodowe – ocena skuteczności ich działania. Pomoc międzynarodowa krajom rozwijającym się – czy zawsze przynosi oczekiwany skutek? Zróżnicowanie dostępności do wody na świecie – konflikty o wodę. Najbardziej zapalne regiony świata. Wpływ procesów globalizacji na rozwój lokalny i regionalny. | GEO2A_W01<br>GEO2A_W02<br>GEO2A_W04<br>GEO2A_W05<br>GEO2A_W10<br>GEO2A_W11<br>GEO2A_W12<br>GEO2A_W14<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U08<br>GEO2A_U10<br>GEO2A_K01 |
| 5. | Wyzwania energetyczne świata                  | 4 | Opis rozwoju energetycznego świata. Starożytność-energia wodna, XVIII-XIX wiek węgla (silnik parowy) XX wiek – ropa naftowa, gaz ziemny druga połowa XX wieku - energia elektryczna z elektrowni jądrowych. Światowe rezerwy kopalnych surowców energetycznych i ich regionalne zróżnicowanie. Prognoza światowego zapotrzebowania na energię. Efektywność                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | GEO2A_W01<br>GEO2A_W05<br>GEO2A_W10<br>GEO2A_W11                                                                                                         |

|    |              |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                  |
|----|--------------|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
|    |              |   | energetyczna gospodarek według regionów. Źródła emisja CO <sub>2</sub> . Ekologiczne konsekwencje struktury zużycia paliw, a międzynarodowe porozumienia w sprawie ochrony środowiska. Wielkości udokumentowanych rezerw węgla kamiennego, węgla brunatnego, ropy, gazu, uranu w przekroju regionów świata. Światowa produkcja energii pierwotnej. Główni producenci węgla kamiennego, gazu, ropy, energii elektrycznej. Światowy handel węglem kamiennym. Struktura zużycia energii według rodzajów surowców: nieodnawialnych i odnawialnych. Czynniki generujące popyt na energię i surowce energetyczne. Światowa produkcja energii elektrycznej. Zróżnicowanie regionalne produkcji energii elektrycznej. Energetyka jądrowa typy bloków energetycznych i ich rozmieszczenie. Struktura produkcji energii elektrycznej (energetyka konwencjonalna, hydroenergetyka, elektrownie jądrowe w UE, Rosji). Rynek gazu w Unii Europejskiej i Polsce. Sieci przesyłowe gazu i ropy ich przebieg. Bilanse energetyczne według poszczególnych gospodarek w UE. Ceny surowców energetycznych.                                                                                            | GEO2A_W12<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U08<br>GEO2A_K01 |
| 6. | Geoekologia  | 4 | Geoekologia jako nauka. Zarys historii geoekologii. Holistyczna koncepcja przyrody. Podstawowe pojęcia z zakresu geoekologii i geografii fizycznej. Typy i przykłady opracowań geoekologicznych, z zastosowaniem metod badań krajobrazu - metody delimitacji geokompleksów i modele podziału przestrzeni: model podziału na jednostki przyrodnicze, model geochemiczny przepływy i jednostki geochemiczne, model podziału na jednostki architektoniczno-krajobrazowe (naturalne, kulturowe, przejściowe, metoda kateny geoekologicznej). Zastosowanie teorii systemów w badaniach krajobrazowych. Metody badań geosystemów. Metody oceny środowiska geograficznego w zakresie georóżnorodności. Mapy krajobrazowe. GIS w badaniach krajobrazu - miary różnorodności krajobrazu. Metody typologii i regionalizacji oraz metoda indukcyjna i dedukcyjna w badaniach krajobrazowych. Ocena zmian krajobrazu pod wpływem procesów naturalnych i antropogenicznych (krajobraz kulturowy). Metodyka oceny georóżnorodności środowiska geograficznego - w tym metoda bonitacji punktowej. Zastosowania modelu płatów-korytarzy-matryc w geoekologii. Metody kartograficzne w geoekologii. | GEO2A_W04<br>GEO2A_W05<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_K01 |
| 7. | Biogeografia | 3 | Przedmiot badań biogeografii. Historia biogeografii. Wybrane problemy paleobiogeografii. Pochodzenie życia i ewolucja życia (w tym "wielkie wymierania gatunków"). Wymieranie dużych ssaków w okresie Wielkiego Zabijania. Strefowość (zonalność) biomów. Przegląd biomów lądowych i wodnych - strefy biotyczne oceanu (litoral, pelagial i bentos). Państwa biogeograficzne kuli ziemskiej. Państwa roślinne kuli ziemskiej - Holarctis, Paleotropis, Neotropis, Capensis, Australis, Holantarctis, państwo morskie. Krainy zoogeograficzne - palearktyczna, nearktyczna, etiopska, orientalna, neotropikalna, australijska. Podstawy systematyki organizmów żywych, poziomy organizacji żywej materii (populacja, biocenoza, ekosystem). Funkcjonowanie ekosystemów – przepływ materii i energii, cykle biogeochemiczne. Oceny bioróżnorodności. Czynniki wpływające na rozmieszczenie roślin w środowisku wodnym i lądowym. Strefowy i piętrowy charakter występowania roślin na                                                                                                                                                                                                | GEO2A_W04<br>GEO2A_W05<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_K01 |

|     |                                       |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                            |
|-----|---------------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
|     |                                       |   | lądzie. Areografia jako nauka opisująca zasięgi geograficzne taksonów i zespołów biotycznych. Najważniejsze prawidłowości dyspersji. Przebieg procesu kolonizacji. Roślinność i świat zwierzęcy Polski – zbiorowiska roślinne, krainy geobotaniczne i zoogeograficzne Polski. Synantropizacja przyrody ożywionej. Uwarunkowanie rozwoju przyrody Morza Bałtyckiego.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                            |
| 8.  | Ocena środowiska przyrodniczego       | 3 | Ocena i waloryzacja – definicje. Metody oceny i waloryzacji środowiska przyrodniczego. Oceny oddziaływania obszarów NATURA 2000 na środowisko. Strategia ochrony georóżnorodności. Problemy waloryzacji krajobrazu na potrzeby turystyki. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze dla planowanych przedsięwzięć. Wymogi środowiskowe przy realizacji inwestycji. Procedura udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji środowiskowych. Inwentaryzacja zasobów przyrody nieożywionej (prezentacja wybranego zagadnienia w jęz. angielskim). Obiekty przyrodnicze w ekoturystyce. Ocena środowiska dla potrzeb planowania przestrzennego, budownictwa mieszkaniowego, rolnictwa, rekreacji i turystyki. Przystosowanie obszaru badań do pełnienia funkcji turystycznych. Obiekty etnograficzne (dziedzictwa kulturowego) w ekoturystyce. Ocena środowiska pod kątem turystyki poznawczej. Klasyfikacja turystyczna (kodowanie). Ocena przydatności środowiska przyrodniczego powiatu (gminy) na potrzeby turystyki i rekreacji.                                                                                                   | GEO2A_W04<br>GEO2A_W05<br>GEO2A_W09<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U07<br>GEO2A_K02 |
| 9.  | Ekologia krajobrazu                   | 2 | Naturalne (abiotyczne i biotyczne) elementy krajobrazu - współzależności między nimi. Krajobraz jako rezultat funkcjonowania systemu "człowiek – środowisko". Krajobrazy naturalne i kulturowe. Struktura funkcjonalna krajobrazu - matryca, płyty, korytarze ekologiczne. Taksonomia hierarchiczna geokompleksów. Prawidłowości zróżnicowania krajobrazu: strefowość, piętrowość, pasowość, gradient oceanizm-kontynentalizm, sekwencja geomorfologiczna. Granice krajobrazowe. Kateny i mozaiki krajobrazowe. Dynamika krajobrazu - funkcjonowanie i rozwój w warunkach naturalnych i pod antropopresją, migracje roślin i zwierząt w krajobrazie. Procesy przestrzenne przemian krajobrazu (perforacja, dysekcja, fragmentacja, zużycie, scalanie, rozrost). Fragmentacja i spójność krajobrazu. Stabilność, rozwój zrównoważony i ochrona krajobrazu. Użyteczność krajobrazu –potencjał i funkcje, świadczenia ekosystemów. Definicja ekologii krajobrazu rolniczego. Funkcjonowanie krajobrazu rolniczego w aspekcie ekologicznym. Funkcjonowanie krajobrazu na przykładzie geosystemu miejskiego. Struktura i funkcjonowanie obszarów poeksploatacyjnych | GEO2A_W04<br>GEO2A_W05<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_K01                           |
| 10. | Modelowanie przestrzeni geograficznej | 3 | Modele rzeczywistości geograficznej: model mentalny, model topograficzny (bazodanowy DLM), model kartograficzny (DCM), model teledetekcyjny (obrazowy DIM). Projektowanie systemu informacji: projektowanie pojęciowe, logiczne i fizyczne. Budowa i architektura Systemu Informacji Przestrzennej (SIP) dla regionu. Przykład Regionalnej Mapy Numerycznej. Geoprzestrzeń, referencyjne bazy danych, „zasilanie danymi”. Bazy danych obiektów topograficznych (BDOT) obiektów ogólnogeograficznych (BDO), Ewidencja Gruntów i Budynków. Funkcjonalność SIP na poziomie regionu. Geowizualizacja na wybranych przykładach interpretacja i znaczenie. Wykorzystanie modeli numerycznych powierzchni terenu i zdjęć lotniczych w ocenie form morfologicznych dla potrzeb waloryzacji krajobrazu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | GEO2A_W03<br>GEO2A_W06<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U06<br>GEO2A_U08<br>GEO2A_K01 |

|     |                                                            |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                      |
|-----|------------------------------------------------------------|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                            |   | wybrane przykłady. Wykorzystanie systemów GIS jako narzędzie podejmowania decyzji w biznesie-geomarketing. Zastosowanie analizy fraktalnej w modelowaniu. Modelowanie przestrzeni społeczno-ekonomicznej za pomocą sieci neuronowych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                      |
| 11. | GIS w praktyce                                             | 3 | Problematyka zapotrzebowania naukowego i komercyjnego na analizy przestrzenne z wykorzystaniem GIS. Przegląd i ocena możliwości realizacji wybranych ofert przetargowych. Studium przypadku – analiza wybranych projektów zrealizowanych w technologii GIS (naukowych, zleczanych przez jednostki administracji publicznej lub firmy prywatne). Wydawnictwa branżowe GIS. Blogi użytkowników GIS - studium portalu internetowego <i>gisgeography.com</i> (zajęcia realizowane w języku angielskim). Przegląd dostępnego oprogramowania GIS i możliwości jego zastosowania (Desktop GIS, Mobile GIS, Web GIS, Sewer GIS). Standardy GIS - standard danych GIS w ochronie przyrody. Praktyczne zastosowanie metod analiz przestrzennych w celu obliczenia wybranych wskaźników jakości życia w Kielcach.                                                                                                                                          | GEO2A_W03<br>GEO2A_W06<br>GEO2A_W07<br>GEO2A_U06<br>GEO2A_U08<br>GEO2A_K01                           |
| 12. | Historia odkryć geograficznych                             | 3 | Horyzont geograficzny starożytnych cywilizacji basenu Morza Śródziemnego i Bliskiego Wschodu – podróże Greków i Fenicjan. Znajomość świata w pozaeuropejskich kręgach cywilizacyjnych: Chińczycy, Polinezyjczycy, średniowieczni podróżnicy arabscy. Wyprawy odkrywcze w średniowieczu i ich motywy (w tym udział Polaków). Epoka wielkich odkryć geograficznych i początek procesów globalizacyjnych. Wyprawy badawcze w XVIII i początkach XIX stulecia – epoka ostatnich wielkich odkryć i szczegółowych pomiarów. Wyprawy polarne i odkrycia geograficzne w XX wieku. Dawne mapy jako źródło wiedzy o wyprawach geograficznych i zasięgu horyzontu geograficznego. Analiza przykładowych map z różnych epok - przykłady zniekształceń i ocena wiarygodności danego źródła informacji. Zmienność motywów podejmowania wypraw odkrywczych przez podróżników i przez ich sponsorów. Współczesne wyprawy badawcze, ich kierunki i ograniczenia. | GEO2A_W01<br>GEO2A_U09<br>GEO2A_K01                                                                  |
| 13. | Przestrzeń geograficzno-kulturowa Regionu Świętokrzyskiego | 3 | Koncepcja przestrzeni geograficzno-kulturowej. Pojęcie regionu świętokrzyskiego. Odrębność geograficzna regionu świętokrzyskiego. Wyróżniki kulturowe regionu świętokrzyskiego. Analiza przestrzeni geograficzno-kulturowej na mapach regionu świętokrzyskiego. Analiza przestrzeni geograficzno-kulturowej w publikacjach turystycznych na temat regionu świętokrzyskiego. Analiza przestrzeni geograficzno-kulturowej na stronach internetowych regionu świętokrzyskiego. Wybrane atrakcje geograficzno-kulturowe regionu świętokrzyskiego.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | GEO2A_W04<br>GEO2A_W09<br>GEO2A_W11<br>GEO2A_W13<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_K01                           |
| 14. | Kompleksowe badania środowiska - ćw. terenowe              | 3 | Przeprowadzenie badań terenowych pod kątem inwentaryzacji terenowej dotyczącej:<br>- przestrzennego występowania elementów środowiska przyrodniczego na kartowanym terenie,<br>- określenie kierunków wzajemnego oddziaływania poszczególnych elementów środowiska,<br>- wykazanie związku budowy geologicznej z rzeźbą terenu oraz występowaniem gleb,<br>- wykazanie związku warunków hydrologicznych z występowaniem wód podziemnych,<br>- wykazanie związku warunków glebowych z użytkowaniem terenu,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | GEO2A_W04<br>GEO2A_W05<br>GEO2A_W07<br>GEO2A_U02<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U08<br>GEO2A_U09<br>GEO2A_K02 |

|                              |                                                                   |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                       |
|------------------------------|-------------------------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              |                                                                   |    | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wykazanie oddziaływania istniejącej infrastruktury technicznej na środowisko,</li> <li>- wykazanie oddziaływania obiektów mających pozytywny i negatywny wpływ na środowisko,</li> <li>- wykazanie stanu jakości wód powierzchniowych w powiązaniu ze źródłami zagrożeń.</li> </ul> <p>Ocena potencjału środowiska geograficznego na wybranym do kartowania terenie. Zgromadzenie i opracowanie materiałów źródłowych. Weryfikacje danych statystycznych z innych źródeł zebranych w terenie. Poszukiwanie i wykorzystanie dodatkowych źródeł informacji w terenie.</p> |                                                                                                                                                                       |
| <b>PRZEDMIOTY DO WYBORU:</b> |                                                                   |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                       |
| 1.                           | Przedmioty z zakresu przygotowania i złożenia pracy magisterskiej | 26 | Seminarium magisterskie<br>Pracownia magisterska<br>Magisterskie ćwiczenia terenowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | GEO2A_W02<br>GEO2A_W05<br>GEO2A_W07<br>GEO2A_W08<br>GEO2A_U02<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U08<br>GEO2A_U09<br>GEO2A_U10<br>GEO2A_U11<br>GEO2A_U12<br>GEO2A_U13<br>GEO2A_K01 |
| 2.                           | Przedmioty z zakresu Geografia z gospodarką przestrzenną          | 27 | Podstawy gospodarki przestrzennej<br>Przyrodnicze i społeczno-kulturowe uwarunkowania gospodarki przestrzennej<br>Prawne aspekty gospodarki przestrzennej<br>Ekonomia miast i regionów<br>Planowanie przestrzenne i planowanie infrastruktury technicznej<br>Projektowanie urbanistyczne<br>Samorząd terytorialny<br>Strategie rozwoju gminy                                                                                                                                                                                                                                                                     | GEO2A_W01<br>GEO2A_W02<br>GEO2A_W04<br>GEO2A_W09<br>GEO2A_W10<br>GEO2A_W11<br>GEO2A_W14<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U08<br>GEO2A_K01<br>GEO2A_K02<br>GEO2A_K03              |
| 3.                           | Przedmioty z zakresu Geografia stosowana                          | 27 | Zastosowania geografii fizycznej<br>Metody pozyskiwania danych o środowisku<br>Zastosowania geografii społeczno-ekonomicznej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | GEO2A_W03<br>GEO2A_W04<br>GEO2A_W05                                                                                                                                   |

|    |                                                      |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                             |
|----|------------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                      |    | Podstawowe opracowania środowiskowe I<br>Podstawowe opracowania środowiskowe II<br>Sozologia praktyczna<br>Mapy tematyczne jako źródło informacji o środowisku<br>Cyfrowe bazy danych przestrzennych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | GEO2A_W06<br>GEO2A_W09<br>GEO2A_U04<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U07<br>GEO2A_U08<br>GEO2A_U09<br>GEO2A_K01<br>GEO2A_K02<br>GEO2A_K03              |
| 4. | Przedmioty z zakresu Turystyka międzynarodowa        | 27 | Regionalne aspekty rozwoju turystyki<br>Produkty turystyki międzynarodowej<br>Touristic attractions of Anglo-Saxon countries<br>Międzynarodowe centra turystyczne<br>Międzynarodowe stosunki gospodarcze i polityczne<br>Etykieta w turystyce międzynarodowej<br>Międzynarodowe organizacje turystyczne<br>Region turystyczny Europy – objazd studyjny                                                                                                                                                                 | GEO2A_W05<br>GEO2A_W10<br>GEO2A_W11<br>GEO2A_W13<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U08<br>GEO2A_U11<br>GEO2A_U12<br>GEO2A_K01<br>GEO2A_K03              |
| 5. | Przedmioty z zakresu Gospodarka turystyczna          | 27 | Usługi turystyczne<br>Turystyka jako sektor gospodarki<br>Nowoczesne technologie w gospodarce turystycznej<br>Gospodarka turystyczna w warunkach zrównoważonego rozwoju<br>Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym<br>Lokalna, regionalna i krajowa gospodarka turystyczna<br>Polityka turystyczna<br>Gospodarowanie atrakcjami turystycznymi - objazd naukowy                                                                                                                                                      | GEO2A_W05<br>GEO2A_W10<br>GEO2A_W11<br>GEO2A_W12<br>GEO2A_W13<br>GEO2A_W14<br>GEO2A_U03<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_U08<br>GEO2A_K01<br>GEO2A_K03 |
| 6. | Przedmioty poszerzające zainteresowania studentów*** | 12 | 1. Zjawiska krasowe / Oceany świata / Środowisko wodne województwa świętokrzyskiego / Wulkany świata / Czwartorzęd regionu świętokrzyskiego / Uwarunkowania przyrodnicze turystyki / Społeczne skutki rozwoju turystyki międzynarodowej**<br>2. Tożsamość regionalna / Percepcja przestrzeni geograficznej / Mapa Hydrograficzna w skali 1: 50 000 / Zarządzanie rozwojem regionalnym i lokalnym / Georóżnorodność - aspekt środowiskowy, kulturowy i prawny / Uwarunkowania kulturowe turystyki / Turystyka szkolna** | GEO2A_W05<br>GEO2A_U05<br>GEO2A_K01                                                                                                         |

|   |                                                                                     |     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---|-------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                                                                                     |     | 3. GIS jako narzędzie analizy środowiska / Systemy ziemskiej lokalizacji GPS / Alternatywne źródła energii / Metody analizy przestrzennej / Wizualizacja danych w badaniach geograficznych i naukach pokrewnych / Turystyka kontrowersyjna / Turystyka historyczna**                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|   |                                                                                     |     | 4. Miasta globalne / Sieciowe systemy miast / Konwencjonalne źródła energii / Turystyka pielgrzymkowa / Metody laboratoryjne w badaniach geograficznych i środowiskowych / Archeoturystyka / Turystyka niskokosztowa**                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 7 | Przedmioty dla studentów kontynuujących ścieżkę nauczycielską po studiach I stopnia | 9   | Psychologiczne podstawy działalności nauczyciela szkoły ponadpodstawowej<br>Pedagogiczne podstawy działalności nauczyciela szkoły ponadpodstawowej<br>Praktyka zawodowa psychologiczno-pedagogiczna w szkole ponadpodstawowej<br>Dydaktyka Geografii<br>Praktyka zawodowa dydaktyczna (szkoła ponadpodstawowa) ciągła | NAU2_W01<br>NAU2_W02<br>NAU2_W03<br>NAU2_W04<br>NAU2_W05<br>NAU2_W06<br>NAU2_W07<br>NAU2_U01<br>NAU2_U02<br>NAU2_U03<br>NAU2_U04<br>NAU2_U05<br>NAU2_U06<br>NAU2_U07<br>NAU2_U08<br>NAU2_U09<br>NAU2_U10<br>NAU2_U11<br>NAU2_U12<br>NAU2_U13<br>NAU2_K01<br>NAU2_K02<br>NAU2_K03<br>NAU2_K04 |
|   | razem                                                                               | 120 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

\*\* - student wybiera 1 przedmiot

\*\*\* - studenci kontynuujący ścieżkę nauczycielską wybierają przedmioty tylko z czwartej grupy

**Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia.**

**Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin.**

**Studenta, który nie uczestniczył na I stopniu studiów, obowiązuje szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej w wymiarze 4 godz. (5 godz. dla studentów przygotowujących się do wykonywania zawodu nauczyciela) (I s.)**

**14. SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA:**

Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji, a następnie umieszcza je w karcie przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych (osiągnięcie sylwetki absolwenta). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się poprzez:

**proces dyplomowania** – poprzez prace dyplomowe weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniane są przez promotora i recenzenta.

Dodatkowo podstawą oceny realizacji efektów uczenia się są:

- 1) **Prace etapowe** – realizowane przez studenta w trakcie studiów takie jak: *kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, projekty, studia przykładów* – według instrukcji przygotowanej przez prowadzącego zajęcia.
- 2) **Egzaminy z przedmiotu.** Pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu realizowanych w ramach wykładu. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny.  
Forma egzaminu: ustna lub pisemna, określana jest przez prowadzącego wykład i zawarta w karcie przedmiotu.
  - a) **Egzamin ustny** powinien być przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników.
  - b) **Egzamin pisemny** może być organizowany w formie testowej lub opisowej.
- 3) **Zaliczenie i zaliczenie z oceną.** Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia w sposób opisowy ocenę otrzymaną przez studenta na zaliczeniu.

**Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.**

**Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.**